

130920

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาความรู้และความคิดเห็นของผู้ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง
ในจังหวัดเชียงใหม่ต่อพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการ
วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543

The Study of Knowledge and Opinion of Radio Broadcasters in Chiang Mai
to the Organizations for Wave Frequencies Allocation and Supervision of
Radio Broadcasting Business, Television Broadcasting Business and
Telecommunication Broadcasting Business Act B.E. 2543 (A.D. 2000)

โดย

เอกกมล เอกลักษณ์ดิลก

รายงานวิจัยฉบับที่ 235

พ.ศ. 2553

มหาวิทยาลัยพายัพ

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง "การศึกษาความรู้ และความคิดเห็นของผู้ประกอบการวิทยุกระจายเสียงในจังหวัดเชียงใหม่ ต่อพระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่ และกำกាប់กิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้และความคิดเห็นของผู้ประกอบการกิจการวิทยุกระจายเสียงในจังหวัดเชียงใหม่ เกี่ยวกับพระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกាប់กิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543 รวมทั้งผลกระทบต่อผู้ประกอบการกิจการวิทยุกระจายเสียง

ประชากรที่ใช้ในงานวิจัยนี้ คือ ผู้ประกอบการกิจการวิทยุกระจายเสียงในจังหวัดเชียงใหม่ ที่ส่งกระจายเสียงในระบบ FM. ทั้งในส่วนของภาครัฐที่สังกัดกระทรวง ทบวง และกรมต่างๆ ซึ่งได้ดำเนินการมาก่อน รวมทั้งสถานีวิทยุกระจายเสียงที่จัดตั้งขึ้นมาใหม่ ภายหลังจากประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และภายหลังจากประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ จำนวนทั้งสิ้น 134 สถานี กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยการเปิดตาราง ของ Darwin Hendel ได้จำนวน 100 ตัวอย่าง ใช้การสุ่มตัวอย่างโดยอาศัยหลักความน่าจะเป็น (Probability Random Sampling) โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaires) และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ทำการประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) การหาร้อยละ (Percentage) และการหาค่าเฉลี่ย (Mean) นอกจากนี้ยังใช้การวิเคราะห์เชิงคุณภาพโดยการพรรณนาเชิงบรรยาย

ผลการศึกษาพบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คือเพศชาย จำนวนร้อยละ 79.00 มีอายุ 40-49 ปี จำนวนร้อยละ 31.00 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวนร้อยละ 50.00 มีตำแหน่งหัวหน้าสถานี จำนวนร้อยละ 40.00 มีระยะเวลาการทำงานในตำแหน่งงาน 1-2 ปี จำนวนร้อยละ 71.00 มีระยะเวลาการทำงานในกิจการวิทยุกระจายเสียง 1-2 ปี จำนวนร้อยละ 47.00 มีระยะเวลาการดำเนินงานของสถานี 1-2 ปี จำนวนร้อยละ 67.00 รูปแบบการดำเนินงานของสถานีเป็นสถานีวิทยุชุมชน จำนวนร้อยละ 86.00 มีลักษณะการดำเนินงานของสถานีแบบดำเนินการเอง จำนวนร้อยละ 96.00 มีรายได้ของสถานีมาจากการโฆษณา จำนวนร้อยละ 46.00

2. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับ พรบ.ฯ อยู่ในระดับปานกลาง จำนวนร้อยละ 49.00 โดยประเด็นคำถามที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบได้มากที่สุดเป็นลำดับแรก คือ "สาระสำคัญของ พรบ.ฯ มีผลให้เกิดองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระ 2 องค์กร คือ คณะ กรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ และคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ซึ่งมีระบบบริหารจัดการที่เป็นอิสระจากอำนาจทางการเมืองในฝ่ายบริหาร และฝ่ายนิติบัญญัติ" มีผู้ตอบถูกจำนวนร้อยละ 87.00 ส่วนประเด็นคำถามที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบได้น้อยที่สุด คือ "กองทุนพัฒนากิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์เพื่อประโยชน์สาธารณะ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนการศึกษาแก่นิสิตนักศึกษาในสาขาวิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์ หรือสาขาที่เกี่ยวข้องที่มีผลการเรียนดี" มีผู้ตอบถูกจำนวนร้อยละ 7.00

ความคิดเห็นโดยรวมของกลุ่มตัวอย่างต่อพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543 อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ย 3.37

ความคิดเห็นโดยรวมของกลุ่มตัวอย่าง ในด้านผลกระทบของพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543 ต่อการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ย 4.23 โดยพระราชบัญญัตินี้มีผลกระทบในทุกระดับของการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง ทั้งทางด้านบวกและด้านลบ

กลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะในหลายแง่มุม ต่อพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543 ในการกำหนดนโยบายและแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ การกำหนดลักษณะและประเภทของกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ การพิจารณาอนุญาตการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ การกำหนดสัดส่วนในการใช้คลื่นความถี่ของการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์สำหรับภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน การกำหนดมาตรฐานและลักษณะที่พึงประสงค์ทางเทคนิคของสถานีวิทยุกระจายเสียงภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน การตรวจสอบการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ที่ กสช. จะกำหนดขึ้น การตรวจสอบการดำเนินงานของ กสช. รวมทั้งการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ในระหว่างที่พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ยังไม่แล้วเสร็จ

นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะให้หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายได้ พิจารณาความต้องการของผู้ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงจากผลการวิจัยนี้ เพื่อเป็นแนวทาง ในการออกกฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับต่างๆ ให้มีความสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพการณ์ของ การประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงในปัจจุบัน รวมทั้งความต้องการที่แท้จริงของประชาชน

ข้อเสนอแนะ

1. ในขณะที่ผู้วิจัยกำลังเขียนรายงานการวิจัยอยู่นี้ ประเทศไทยอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ซึ่งมีความเปลี่ยนแปลงในบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูป สื่อวิทยุกระจายเสียง หลายประการ ขณะเดียวกัน ร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. (2551) ก็รอเข้าสู่วาระการลงมติให้ความเห็นชอบของรัฐสภา และอาจจะประกาศใช้ไปอีกไม่นาน นี้ซึ่งจะมีผลทำให้งานวิจัยนี้ขาดความทันต่อเหตุการณ์
2. ในงานวิจัยครั้งต่อไปควรทำการศึกษาเพิ่มเติมเรื่องกฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับต่างๆ ที่ เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการกระจายเสียงที่ออกตามมา ว่าสามารถผลักดันให้เกิดการปฏิรูป สื่อตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญหรือไม่ อย่างไร
3. หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมาย ควรพิจารณาความต้องการของ ผู้ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงจากผลการวิจัยนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการออกกฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับต่างๆ ให้มีความสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพการณ์ของการประกอบกิจการ วิทยุกระจายเสียงในปัจจุบัน รวมทั้งความต้องการที่แท้จริงของประชาชน

Abstract

This study, "The Study of Knowledge and Opinion of Radio Broadcasters in Chiang Mai to the Organizations for Wave Frequencies Allocation and Supervision of Radio Broadcasting Business, Television Broadcasting Business and Telecommunication Broadcasting Business Act B.E. 2543 (A.D. 2000)", is aimed at studying of knowledge and examining the opinions of Chiang Mai radio broadcasters towards Wave Frequencies Allocation and Supervision of Radio Broadcasting Business, Television Broadcasting Business and Telecommunication Broadcasting Business Act B.E.2543 (A.D.2000), including the impacts of radio broadcasting business.

The subjects of this study were radio broadcasters in Chiang Mai who broadcast with the FM. system in the government sectors, government departments, running their businesses before the Radio Broadcasting Act. Moreover, it includes 134 new radio stations established after the Thai constitution B.E.2540 (A.D.1997) announcement. The number of subjects were limited to 100 and drawn from the total population with the Darwin Hendel theory, which applied Probability Random Sampling with Simple Random Sampling. Questionnaires and structured interviews were the selected research instruments. The data was analyzed with the descriptive statistics; frequency, percentage, and mean. In addition, the data was analyzed with the descriptive analysis.

The results of this study revealed the following;

1. The majority of the subjects are males with 79% and their ages are 40-49 years old with 31%. There is 50% of them graduated with Bachelor degrees and 40% of them work as the heads of their radio station. 71% of them have working period for 1 – 2 years in radio broadcasting business. 47% of them have been working for 1 – 2 years in the radio broadcasting business. 67% of the radio stations have been running 1-2 years. 86% of the radio stations work with the community radio station and 96% of the radio stations run by themselves. 46% of them gain their revenue from advertising.

2. Most of the radio broadcasters (49%) knowledge about the Radio Broadcasting Act is the medium level. Most of them (87%) can answer questions about

the main issues of the Radio Broadcasting Act which formed 2 organizations. They are Radio Broadcasting and National Television committees and National Telecommunication committees which function independently from political power in the administrative section and legislative section. The question which a few subjects could answer is about the purpose of Radio Broadcasting Development Fund for Public Television Business. It serves as a scholarship for students who study in radio broadcasting and television or related fields for who get good grades.

The result of the radio broadcasters' opinion in Chiang Mai towards wave frequencies allocation and supervision of radio broadcasting business, television broadcasting business and telecommunication broadcasting business act B.E.2543 (A.D.2000) revealed that they mostly agree with the act with the mean of 3.37.

The opinion on the impact of wave frequencies allocation and supervision of radio broadcasting business, television broadcasting business and telecommunication broadcasting business act B.E.2543(A.D.2000) showed that the subjects mostly agreed with the act at a mean of 4.23. It has both positive and negative impacts.

The subjects had several recommendations for Wave Frequencies Allocation and Supervision of Radio Broadcasting Business, Television Broadcasting Business and Telecommunication Broadcasting Business Act B.E.2543 (A.D.2000) for policy and master plan in broadcasting and television businesses, preference and type of broadcasting and television businesses specification, consideration in running broadcasting and television businesses permission, wave frequencies allocation to the government, private, and public sector, standard and expected technical features specification for government, private, and public sector, verification of running radio broadcasting business and television broadcasting business which Radio Broadcasting and National Television committees will limit, performance verification of Radio Broadcasting and National Television committees as well as the examination of running radio broadcasting business and television broadcasting business during Broadcasting and Television Business Act is incomplete.

Moreover, they recommended that other organizations related to law enforcement consider the needs of radio broadcasters from this study. Their recommendations can be serve as a road map in formulating regulations, laws or rules so that they are compatible with the reality of the current radio broadcasting business and with the real needs of the people.

The recommendations of this study are as follows;

1. While the researcher is writing this study, Thailand is under the Thai Constitution Act B.E.2550 (A.D.2008) . This Act has undergone numerous reforms. At the same time, the proposed bill of Wave Frequencies Allocation and Supervision of Radio Broadcasting Business, Television Broadcasting Business and Telecommunication Broadcasting Business Act B.E.2551 (A.D.2009) is waiting for the approval in congress and will enact soon. Therefore, for these reasons, this study can support and benefit the latest reform.
2. A future study could be done on the additional laws, regulations and rules related to the current Radio Broadcasting Act. Can it force media reform based on the constitutional intention or not? How?
3. The other organizations related to law enforcement must consider the radio broadcasters' needs indicated in this study. The result can be a guideline in writing laws, regulations or rules to be consistent with the current reality of the radio broadcasting business presently and with the real needs of the people.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีด้วยความกรุณาจากบุคคลหลายฝ่ายซึ่งผู้วิจัยขอแสดงความ
ขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณผู้วิจารณ์งานวิจัย ได้แก่ รองศาสตราจารย์ธีรภัทร วรรณฤมล อาจารย์ประจำ
คณะกรรมการสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ รักษาการแทนรองอธิการบดีฝ่ายกิจการสภามหาวิทยาลัยและเทคโนโลยีสารสนเทศ

ขอขอบคุณคณะกรรมการประเมินงานวิจัยฉบับร่าง ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลัดดาวัลย์
อินทจักร รองคณะบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย คณะกรรมการสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
อาจารย์นฤมล วันทนีย์ รองคณะบดีฝ่ายวิชาการ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ และคุณ
รัตนภรณ์ สุวคนธ์ รองผู้อำนวยการสถานีวิจัยเสียงสื่อสารมวลชน

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย ได้แก่ ผู้ช่วย
ศาสตราจารย์ธิดาดาว ภัคดี อาจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ คุณอุบลรัตน์
คงกระพันธ์ ผู้สื่อข่าว 8 ว. หัวหน้ากลุ่มข่าว ส่วนข่าวและรายการภูมิภาค สำนักประชาสัมพันธ์เขต
3 และคุณนเรศร์ ภาชนะพรรณ ผู้บริหารระดับต้น รักษาการหัวหน้าสถานีตรวจสอบการใช้คลื่น
ความถี่วิทยุเชียงใหม่ สำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

ขอขอบคุณผู้ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงในจังหวัดเชียงใหม่ทุกท่าน ที่ให้ความ
ร่วมมือในการทดลองใช้เครื่องมือวิจัย ตอบแบบสอบถาม และให้สัมภาษณ์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำ
ให้วิจัยนี้สำเร็จลุล่วง

ขอบคุณสำนักวิจัย มหาวิทยาลัยพายัพ สำหรับทุนสนับสนุนการวิจัย ประจำปี
การศึกษา 2548

นอกจากนี้ ขอขอบคุณสำหรับกำลังใจและความช่วยเหลือจากครอบครัว และสหายที่รัก
ทุกคน

ท้ายที่สุดนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณกันยารัตน์ เอื้อมอัมพร เจ้าหน้าที่สำนักวิจัย มหาวิทยาลัย
พายัพ สำหรับคำแนะนำ ความช่วยเหลือ และการประสานงานที่ดียิ่งตลอดระยะเวลาอันยาวนาน
ของงานวิจัยนี้

นางสาวเอกกมล เอกลักษณ์ดีลิก

มิถุนายน พ.ศ. 2553

	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล	27
การวิเคราะห์ข้อมูล	28
บทที่ 4 ผลการวิจัย	
ตอนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	31
ตอนที่ 2 ความรู้ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับพระราชบัญญัติองค์กร จัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543	37
ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อพระราชบัญญัติองค์กร จัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543	42
ตอนที่ 4 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในด้านผลกระทบของ พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับการ กิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543 ต่อการประกอบ กิจการกระจายเสียง	47
ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างต่อพระราชบัญญัติองค์กร จัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543	50
บทที่ 5 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย	
สรุปผลการวิจัย	52
อภิปรายผลการวิจัย	53
ปัญหาและอุปสรรคในการวิจัย	55
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย	56
บรรณานุกรม	57
ภาคผนวก	59
ประวัติผู้วิจัย	107

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	จำนวนสถานีวิทยุกระจายเสียงจำแนกตามหน่วยงานต้นสังกัด	5
ตารางที่ 2	สถานีวิทยุกระจายเสียงในระบบ F.M. ที่ได้รับอนุญาต (จังหวัดเชียงใหม่)	8
ตารางที่ 3	การใช้คลื่นความถี่วิทยุเพื่อการส่งกระจายเสียงของสถานีวิทยุ ในจังหวัดเชียงใหม่	24
ตารางที่ 4	เพศของกลุ่มตัวอย่าง	31
ตารางที่ 5	อายุของกลุ่มตัวอย่าง	31
ตารางที่ 6	ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง	32
ตารางที่ 7	ตำแหน่งงานของกลุ่มตัวอย่าง	32
ตารางที่ 8	ระยะเวลาการทำงานในตำแหน่งงานของกลุ่มตัวอย่าง	33
ตารางที่ 9	ระยะเวลาการทำงานในกิจการวิทยุกระจายเสียงของกลุ่มตัวอย่าง	33
ตารางที่ 10	ระยะเวลาการดำเนินงานของสถานี	34
ตารางที่ 11	รูปแบบการดำเนินงานของสถานี	35
ตารางที่ 12	ลักษณะการดำเนินงานของสถานี	35
ตารางที่ 13	รายได้ของสถานี	36
ตารางที่ 14	ระดับความรู้ของกลุ่มตัวอย่าง	37
ตารางที่ 15	ความรู้ของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละประเด็นคำถาม	38
ตารางที่ 16	ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรร คลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543	42
ตารางที่ 17	ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในด้านผลกระทบของ พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543 ต่อการประกอบกิจการกระจายเสียง	47